

6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16130>

Özet

6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i (SUBÖ), Türk çocuklar?n 6 ila 12 ya? aral???ndaki sosyal uyum ve sosyal beceri düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek, **geli?tirme** türünde olup, ilkökul ça???ndaki çocuklar?n sosyal, duygusal ve davran???sal yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklanır.

Yapılan faktör analizi yöntemleriyle belirlenmi? yedi alt faktörden ve toplamda 59 maddeden oluşmaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?im alanlarındaki sorunlar? erken tespit etmeyi ve uygun müdahale programları? planlamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Uyum, Sosyal Beceri, Türk Çocuklar?, Ölçek Geli?tirme, Dürtüsellik, Sosyal ?li?kiler, Faktör Analizi, Çocuk Psikolojisi.

Yazarlar

N. Sezgin, S. Akman.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, 6-12 ya? grubundaki Türk çocuklar?n sosyal çevrelerine olan uyum düzeylerini ve edindikleri sosyal becerileri güvenilir ve geçerli bir şekilde de?erlendirmektir. Bu ya? grubu, sosyal ve duygusal geli?imin kritik oldu?u ilkökul dönemini kapsad???ndan, ölçek, öğretmenler, psikolojik danışmanlar ve araştırmacılar için önemli bir tan? ve de?erlendirme aracı sunmaktadır.

SUBÖ, çocuklar?n davran???sal sorunları?, dikkat eksikliklerini ve sosyal etkile?im zorlukları? yedi farklı boyutta ele alarak, erken müdahale programları?n planlanmasına bilimsel bir temel sağlamay? amaçlamaktadır. Ölçek aynı zamanda klinik çalışmalarda ve okul temelli araştırmalarda da kullanılabilir.

Yapı

SUBÖ, sosyal uyum ve sosyal beceri olmak üzere iki ana psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapılar, çocuklar?n akranları? ve yeti?kinlerle etkile?im kurma, duyguları? yönetme ve akademik ortama adaptasyon yeteneklerini kapsamaktadır. Ölçek, bu geni? yapıyı yedi spesifik faktöre ayrılarak detaylı bir profil sunar.

Ölçülen temel boyutlar; **Dürtüsellik**, Engellenme E?i?, Dikkat ve Hareketlilik, Sosyal ?li?kiler,

Duygu Durumu, Onay ?htiyac? ve ?çe Dönüklük olarak belirlenmi?tir. Bu faktörler, çocuklarda sosyal yetersizliklerin ve davran?? problemlerinin alt?nda yatan farklı mekanizmalar? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, esas olarak **yap? geçerlili?i** üzerine odaklanm??t?r. Geli?tirme sürecinde, madde-toplam test korelasyonlar? incelenmi? ve bu analizler sonucunda ölçe?in 59 maddelik nihai formu olu?turulmu?tur.

Yap? geçerlili?ini desteklemek amacıyla uygulanan **faktör analizi** yöntemleri, SUBÖ'nün beklenen teorik yap?s?yla uyumlu olan yedi faktörlü yap?s?n? ortaya koymu?tur. Bu yedi faktör, ölçe?in sosyal uyum ve beceri kavram?n?n farklı alt boyutlar?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstererek ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

SUBÖ'nün güvenirlik de?erlendirmesi, **iç tutarlılık** katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in 59 maddelik toplam formu için elde edilen iç tutarlılık katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur: **.94**.

Faktör baz?nda iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) ise ?öyledir:

Sosyal ?li?ki faktörü: .84

Dürtüsellik faktörü: .83

Onay ?htiyac? faktörü: .78

Dikkat ve Hareketlilik faktörü: .74

Duygu Durumu faktörü: .68

?çe Dönüklük faktörü: .67

Engellenme E?i?i faktörü: .62

Bu de?erler, Engellenme E?i?i faktörü hariç (ki bu de?er kabul edilebilir alt s?n?rdadır), genel olarak faktörlerin yeterli veya iyi düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu ve toplam ölçe?in yüksek düzeyde güvenirlik sundu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda, 6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i'nin (SUBÖ) yap?s? 7 ana faktör alt?nda toplanan 59 maddeden olu?maktadır. Bu yedi faktör, çocuklar?n sosyal ve davran??sal spektrumunu temsil etmekte olup, madde-toplam test korelasyonlar? ile desteklenmi?tir.

Faktörlerin madde say?lar? ve odakland?klar? temel davran?? alanlar? a?a??da detayland?r?lm??t?r:

Dürtüsellik (14 madde): Agresif ve kontrolsüz davran??lar.

Engellenme E?i?i (8 madde): Hayal k?r?kl???na kar?? tolerans düzeyi.

Dikkat ve Hareketlilik (10 madde): Konsantrasyon ve a??r? hareketlilik seviyeleri.

Sosyal ?li?kiler (10 madde): Akranlar?yla kurdu?u etkile?im kalitesi.

Duygu Durumu (7 madde): Duygusal tepkilerin yo?unlu?u ve uygunlu?u.

Onay ?htiyac? (5 madde): D??ar?dan gelen takdir ve övgüye duyulan gereksinim.

?çe Dönüklük (5 madde): Sosyal geri çekilme ve yalnız kalma e?ilimi.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme (Developmental)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Rating Scale). Derecelendirme format? orijinal kaynaktan belirlenmemi? olup, tipik olarak Likert tipi veya frekans tabanlı? bir derecelendirme sistemi kullan?lmas? beklenir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: 6-12 ya?

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan 6-12 ya? aral???ndaki ilkököl ça??ndaki çocuklar için standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ö?retmen veya ebeveyn raporu (Ölçek maddelerinin do?as?, çocuklar?n gözlemlenebilir davran??lar?na odakland??? için gözlemci raporu temellidir.)

Anahtar Kelimeler

Çocuk Davran??lar?, Okul Uyumsuzlu?u, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Dürtüsellik, Sosyal Geli?im, ?çe Dönüklük, Engellenme E?i?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: sevakman@yahoo.com (Sorumlu Yazar: Sevil Akman)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

izinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in yay?n y?I? **2014**'tür. Ölçek, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? konusunda sorumlu yazar Sevil Akman ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için genellikle izin alınmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Sezgin, N. ve Akman, S. (2014). 6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 58-79. doi:10.1501/sbeder_0000000087

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

6-12-yas-turk-cocuklari-icin-sosyal-uyum-ve-beceri-olcegi-toad.pdf

6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Dürtüsellik (14m): Di?er çocuklarla alay eder.

Engellenme E?i?i (8m): Ba?kalar?na kar?? dü?üncesiz davran??lar? vard?r.

Dikkat ve Hareketlilik (10m): Dikkati çok çabuk da??I?r.

Sosyal ?li?kiler (10m): Dikkatini devaml? olarak i? veya ödevi üzerinde toplayamaz.

Duygu Durumu (7m): Konu?urken gereksiz gülmesi/homurdanmas? olur.

Onay ?htiyac? (5m): Çok fazla övülme ister.

?çe Dönüklük (5m): Kendi kendine konu?ur.